

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus XV. De Proposito Occasiones fugiendi Confitenti necessario.
Ostenditur, eum, qui non habet firmam occasiones vitandi voluntatem,
nunquam bene confiteri; quia sine hac resolutione aut est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

noxas in genere extendente; proposito non verborum & desideriorum, sed operum, atque adeo verè efficaci. *Convertere ad Dominum, & relinque peccata, & minue offendicula.* E diverso autem, si omnem in eo reposuerit industriam atque conatum; ut numerum admissarum noxarum quàm accuratissimè cognoscat, fide summâ exponat, de reliquis non sollicitus, eorum erit ex Hypocritarum numero, tam acerbè à Christo increpitorum, qui lavant, quod foris est carini, intus autem sordissimarum sordium plentem relinquunt. Ubi autem quis sistetur tribunali, cujus Judex gloriatur se corda nôsse omnium, tum enim verò discer, nimis tamen serid, quanti momenti fuerit proposita hodie à me doctrina, quæ est, ut ad a nullum intelligamus, quid sit ritè confiteri? Fida proin illam mente retinere. Confiteri idem est, ac uno eo-

dè-nque momento converti. Converti est tota voluntate mutari. *Conversio dicitur quasi cordis unâque versio:* quæ causa est, cur de peccatore Propheta Ezechiel pronunciarit, quòd *quacunque die conversus fuerit, vita vivet.* Non dixit, *versus, conversus* dixit: namque, pergit S. Augustinus, *de veritate à peccato, qui jam vult dimittere peccatum, convertitur, qui jam non vult, & omnino vertitur.* Deum oro atque obtestor, ne ipse, qui cum sit purissimus Spiritus, vult, ut ipsi serviantur in Spiritu & veritate, oro inquam, obtestorque, ne unquam permitat quemquam ex hoc numero falli in negotio, ex quo pendet æternitas felix, aut infelix: verè enim tantum interest peccatoris, rite ac verè pœnitere, quantum interest non ex-cidere verâ vitâ, quæ est sola futura, nulli obnoxia mortalitati.

DISCURSUS XV.

De Proposito vitandi occasiones pœnitenti necessario.

I. Thomas Mortus, magnus Angliæ Cancellarius, summo aliquando manè à carceris custode monitus; captivos, perfracto, intempestæ noctis silentio, carceris muro, profugisse planè omnes: respondit hoc nuncianti, & quid factò opus esset, sollicitè ex eo

quærenti: Irer confestim, architectos ac fabros murarios vocaret; curaretque, quàm celerrimè muri partem everfam restaurari, ne quem forte profugorum subiret cupido redeundi, & antrum illud denuo subeundi: arguto hoc dicto placidè ridens eum, qui malo non medicabili remedium postulabat. Hoc responsum, quod in ore magni viri, grato quodam & in-

ingenii pleno lepore dicta sua condite soliti; non nisi jocus fuit, hoc inquam, responsum mihi hodie gravissimæ admonitionis loco serviet, illi proponendæ, qui cupit animum à culpis serâ Confessione purgare. Petrupisti tandem, divinæ gratiæ ope adjutus, claustra carceris, quibus à Diabone clausus tenebaris? proripuisti te ex illis ædibus tam noxiis? renuntiasti commercio illi pestilentissimo? *Laqueus contritus est?* Quid porro faciendum superest? Nihil prius majorique agendum curâ, quàm ut illud foramen quàm diligentissimè obstruas, per quod tam feliciter erupisti: non redeas illas ad ædes, non illi te denuo misceas consortio, non illâ cum personâ quidquam habeas negotiî, à qua te iterum seduci pronum est. Ut hujus mei moniti necessitatem altiùs animis vestris inculpam, ostendam vobis, nisi Confessi vobiscum statuatis decreto firmissimo, ad occasionem peccati non redire, Confessiones vestras nullius esse momenti; cum absque ejusmodi proposito certi sitis, vos redituros ad Deum verum offendendum, quin imò jam rediisse.

II. Nequid porro ambiguum hæc in te atque incertum relinquam, video mihi ante omnia explicandum, quæ hæc loco sit nominis. *Occasio* notio. *Occasio* igitur, ut omnem complectitur, quæ hoc nomine venit, est periculum, quo ad peccandum inducimur. Si crebrò & plerùmque ejusmodi in periculo peccamus, occasio proxima appellatur, si rarò, &

R. P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. III.

ex accidenti, appellatur occasio remota e. g. Assuevit nonnemo plures die horas ludendo perdere, & cum sortem parùm sibi faventem experitur, nec, quæ cuperet, afferentem folia, tùm adversùs Deum insurgit, & ore reuera stygio mille blasphemias evomit. Huic ludus est occasio blasphemandi proxima: prava enim hominis assuetudo, conjuncta cum ipsâ ejusmodi ludi ratione, in qua semper plus sit fortunæ, quàm artis, periculo utique hunc ipsummet exponunt nimis quàm sæpe peccandi. Sit autem alius, nec ipse à lusu quoridiano alienus, qui tamen animi impetus frenare nõrit, ita ut non nisi perrarò, cum sorte adversa uritur, blasphemet: huic lusus est occasio remota: cum sit periculum rarò admodum ad peccandum inducens, & inter quod, ac peccatum ipsum, ingens, ut ita loquamur, intervallum intercedat. Hoc discrimine supposito, in quo assignando Doctores consentiunt, repeto & dico, Poenitentem, qui cum possit fugere occasionem ejusmodi proximam (accessum, ut dicebam ad certas ædes, certorum hominum consortium, certæ personæ familiaritatem, quæ multiplicis antea lapsus occasio fuit) nec tamen fugit, nunquam animum, sicut oportet, exonerare: cum occasionem dictam non fugiendo certus sit de peccato mox repetendo; imò jam repetito. A primo ordiamur.

I.

III. Miranda prorsus res est videre eos ipsos Peccatores, qui ne tenta-

C c

ti quidem & allec̄ti, suāmet libidine non semel peccatis se inquināunt, subinde mediis in periculis & certaminibus victoriam sibi indubitatam polliceri. *Filii Ephrem, intendentes & mittentes arcum, conversi sunt in dies belli.* Milites præ ceteris ante pugnam gloriosi; cum autem ad rem venitur, primi ad fugam. Imponit huic hominum generi, tum ipsa sua cupiditas; quæ cum ægrè admodum avellatur à rebus amatis, illud facile ut verum probar, quod si verum esset, faceret, ut porro gaudere rebus illis liceret: tum verò etiam Dæmon in eam fraudem impellit, qui, cum probè norit, non aliis se artibus majorem ac certiorum animarum prædam agere posse, quàm tendendo hoc occasionum proximarum rete, istud quâ potest, industriâ regit, & discrimen elevat, ut prædas augeat. *Immittit securitatem, ut immittat perditionem.* Unde homines, flagitiorum suorum sanie putres, audire est non nunquam ita differentes, perinde ac si Cedri essent omnis corruptionis expertes. *Nullum, ajunt, subest periculum: redibo ad illas ades, sed non redibo ad flagitium.* Itane nullum periculum? & quo tandem tibicine hæc vestra non peccandi spes nititur? Utrique aut divinæ gratiæ ope, aut vestræ voluntatis fortitudine atque constantiâ? Verùm non est, quod horum alterutro vos sustentandos existimetis; ut proinde dubium non sit, quin sit casurus, qui spe hac tantùm inani & umbratili fulcitur,

IV. Infirmum est primum fulcrum opis divinæ in periculo adfuturæ: quæ enim est illa temeritas, hanc sibi opem promittere? Deus non vult largiri gratiæ suæ dona, ut rectè S. Cyprianus observavit, ad cæcæ & delinæ nostræ voluntatis arbitrium, sed juxta altissimæ suæ Providentiæ placita ac leges. *Ordine suo, non arbitrio nostro, virtus S. Spiritus ministratur.* Ingens sanè esset illius Astrologi dementia, qui confideret, cælestes orbis ac sidera non aliter volvenda, quàm ad asserendam suarum prædictionum veritatem requiratur; licet eam ad rem necessarium esset aliam tenere viam, motusque divinos ab iis, quos naturæ lex ipsius præscripsit. Major porro absque comparatione ejus esset futura insania, qui de divinæ gratiæ thesauris sua se crederet disponere posse voluntate: cum utrique non minùs certo providentiæ suæ ordine, minùsque mutabili, eos divina benignitas distribuat, quàm certâ lege beneficos suos, aut maleficos influxus sidera dispensent. *Ordine suo, non arbitrio nostro, Sancti Spiritus virtus ministratur.* Quin addo, tam non posse prudenter à præsentibus hisce mortalibus, in occasionibus sponte quæsitæ sperari divinæ Gratia subsidia, ut potius jure meritissimè timere debeant se delinquendos. Itâ enim fermè nobiscum se gessit Deus, suâ nos gratiâ illustrando, ut se cum Discipulo gerit Magister docendo. Non solet autem Magister nova explicare & tradere

dere discenti præcepta, prius quam jam tradita didicerit. Atque adeo nec Deus nova subministrabit Gratia suæ auxilia, donec antea datis rectè utamur. Quare quisquis impudenti iustitiam non attendit rationibus & consilijs, quibus ad occasionum fugam impellit ac invitat Deus, nã ille indignus est gratiã & favore planè singulari, quo adjutus media etiam inter pericula staret, & non periret, An aliud expertus est Petrus nocte illã, quæ necem acerbissimam Servatoris nostri præcessit? Monitus est à Christo incredibilis amoris benevolentia: attenderet sibi; eò quòd si occasionem non declinaret, in eã periclitaretur, & ipsum esset Magistrum suum ejuraturus. An non hoc admonitus vaticinio Apostolus totis tremere artibus, & procul abesse debebat à discrimine, nihil aliud agendo studiosius, quàm ut se quàm arctissimè precum ferventissimarum beneficio Christo uniret atque conjungeret? Non ita Petrus: insuper enim habito precandi studio, ipsi medio se credit periculo, sedendo cum detestabili illã hominum face ad ignem, & calefaciendo se: unde jure ac merito suo illum efficaci auxilio Deus destituit, permisitque, ut summo suo cum probro ac damno trinã negatione Magistrum perjurus execraretur.

V. Erit, qui ex me querat: an ergo non promisit suam in tentationibus opem Deus, & ad resistendum vires? An non hortatus Christus est, ut quàm sæpissimè in Oratione Dominicã hanc eandem flagitemus?

Quomodo ergo verum est, quòd illam nolit dare? Nascuntur percontationes istæ ex eo, quòd non advertit, qui sic interrogat, qua ratione gratiæ suæ præsidia nobis addixerit Deus. Addixit ijs in tentationibus, quæ nos invenerint, non in ijs, quæ à nobis studiosè fuerint quæsitæ. Etiam beatis illis Spiritibus imperatum est, ut omni nos momento custodiant: *Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Si quis tamen deliberato consilio, infano quamvis, ex alta se rupæ præcipitem ageret, sineret profectò illum deorsum ferri Angelus, atque etiam collum frangere, cum dicto: Non est imperatum mihi, ut in præcipitiis, sed ut in viis te custodiam: *in viis, non in præcipitiis.*

VI. Observate proin, quàm stultè quotidianorum vestrorum casuum causam aut in imbecillitatem vestram, aut divini auxilij inopiam referatis. Quid imbecillitatem obiicitis? Et vitrum fragile est: sed quia illud tale novimus, cavemus anxie, ne duros in obices impingatur; eaque cura fit; ut vel ferrum annis superet. *Tanta Hom. fragilitas custodita, durat per secula: 28. in. ut S. Augustinus observavit. Ad 50.* gratiam quod pertinet, cujus est nos juvare, si fateri volumus, quod res est, non gratia nobis, sed nos gratiæ desumus. Quas natura ceteris timidiores produxit bestias, his armorum loco summam pedum ad fugam velocitatem contulit. Anne igitur jure quereretur lepus, malè sibi prospectum esse, si pro eo, quod salutem fugã quæ-

ret, rectà ipse festinaret ad canes, eorumque in se dentes, etiam dormientes excitando, somnūque omnino studio excutiendo, proxtaret? Et hoc ramentum non desunt ex vobis, qui faci-

Job 3. 6. ant. Qui parati sunt suscitare Leviathan. Semper illi Dæmonem irritant, & dum ille velut satur tot prædarum quiescit, eum tunc ipsi provocant ad mordendum. Enimverò qui tales sunt, tam non merentur noxarū suarū veniam, ut ne miseratione quidem digni sint. Quis miserebitur omnibus, qui appropians bestiis? Quisquamne tam nullius erit judicij, ut vicem doleat eorum, qui propè tentationes accedunt, dum hæc longius ab ijs remotæ sunt? Certè illorum sortem Deus non miserabitur, cujus providentia hanc in regendis Animabus legem tulit, ut fugiant amittendæ divinæ Gratiæ pericula, quicunque certam & stabilem ejus velint habere possessionem. Recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere, exite de medio ejus. Audisne, quo quantoque verborum pondere Deus hanc fugiendarum occasionum legem inculcat: recedite, recedite, inquit si estis vicini; si autem jam in medijs versamini, exite inde: & dum exitis, omni diligentia cavete, ne vel extenso digito illam contingatis: pollutum nolite tangere. Exite, repero, exite, neque sit quisquam, qui in medio ejus subsistat: exite de medio ejus.

Eccli. 12. 13. Quis miserebitur omnibus, qui appropians bestiis? Quisquamne tam nullius erit judicij, ut vicem doleat eorum, qui propè tentationes accedunt, dum hæc longius ab ijs remotæ sunt? Certè illorum sortem Deus non miserabitur, cujus providentia hanc in regendis Animabus legem tulit, ut fugiant amittendæ divinæ Gratiæ pericula, quicunque certam & stabilem ejus velint habere possessionem. Recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere, exite de medio ejus. Audisne, quo quantoque verborum pondere Deus hanc fugiendarum occasionum legem inculcat: recedite, recedite, inquit si estis vicini; si autem jam in medijs versamini, exite inde: & dum exitis, omni diligentia cavete, ne vel extenso digito illam contingatis: pollutum nolite tangere. Exite, repero, exite, neque sit quisquam, qui in medio ejus subsistat: exite de medio ejus.

Eccli. 12. 13. Quis miserebitur omnibus, qui appropians bestiis? Quisquamne tam nullius erit judicij, ut vicem doleat eorum, qui propè tentationes accedunt, dum hæc longius ab ijs remotæ sunt? Certè illorum sortem Deus non miserabitur, cujus providentia hanc in regendis Animabus legem tulit, ut fugiant amittendæ divinæ Gratiæ pericula, quicunque certam & stabilem ejus velint habere possessionem. Recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere, exite de medio ejus. Audisne, quo quantoque verborum pondere Deus hanc fugiendarum occasionum legem inculcat: recedite, recedite, inquit si estis vicini; si autem jam in medijs versamini, exite inde: & dum exitis, omni diligentia cavete, ne vel extenso digito illam contingatis: pollutum nolite tangere. Exite, repero, exite, neque sit quisquam, qui in medio ejus subsistat: exite de medio ejus.

VII. Si præcepto tam diserto occasionum fugam in veteri illâ & mancâ Lege Deus imperavit, quid Lege novâ omnibus absolutâ numeris, pla-

neque sanctâ fecerit? Non sufficit proinde Christo Servatori nostro, ut nos recedere jubeat, vult, ut illam amplectemur, & refecemus, nescio, an eopotentissimum ex capite, ut quàm certissimè nos inde expediamus, an verò ut ab eâ quàm perfectissimè separemur. Crediderim, desiderare illum à nobis utrumque horum; & idcirco sic loquitur: *Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice abs te: & si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & projice abs te.*

Quibus in verbis primo loco advertendum, quòd Christus non dicat claudendum, sed eruendum esse oculum: *erue*. Deinde quòd non dicat: vincendam esse manum, aut pedem, sed penitus debere abscindi: *abscinde*. Idcirco neque Christianorum quisquam dicat: Committam me quidem periculo, sed perseverabo invictus: adibo illas ædes, accedam illud conventiculum; quantâ prius familiaritate agam cum certâ illâ, sed in flagitium amplius non consentiam. Non ita loquendum, agendumque cuiquam. Lex hæc esset nova, quam sibi quisque ferret malè consulto suo arbitrio; non esset illa, quam Servator promulgavit: *erue, abscinde*: si enim personam aliquam diligeres, quantum oculum tuum; & tantum illis ex ædibus caperes emolumentum, quantum tibi manus tuæ conferunt ad aliquid efficiendum, & illa familiaritas tantum tibi afferret voluptatis, quantum pedes, dum animi causâ rus prodis; si nihilominus occasionem tibi denuo labendi, novisque te-

noxis

noxis inquinandi offerunt, ijs omnino abstinentum est. Quin ad aliud magis formidandum animum advertite. Non solum ait Christus: erue oculum, amputa manum, abscinde pedem: sed erue oculum & projice; amputa manum, abscinde pedem, & procul abjice. *Erue & projice; abscinde & abjice.* Quid causæ est, Magistrorum optime: ut tantum à me postules? Eruam quidem oculum, sed in scrinium recondam: non erit porro periculum, ne quid eo aspiciam, ubi è fronte evulsus fuerit: amputabo manum, aut pedem, ut tibi obtemperem jubenti: sed penes me retinebo alios in usus non indecoros. Si resecta fuerit manus, non erit periculum, ne tangam, quod tangere non oportet: si abscidero pedem, ne eam, quæ non est eundem. Alam illam feminam: non jam domi meæ, sed alienæ: non loquar illi, non tractabo cum illâ; scribam tamen illi literas officiosas, nullo pravo fine; aut si non aliud, salutem saltem illi mittam, ne obstrepat vulgus; aut ne misella, meâ ope destituta, alterius cogatur opem implorare, qui malè illam subinde trahet. O fines ridiculos! *Erue, & projice abs te: abscinde, & projice abs te.* Tam procul illam à te habeo, ut nihil porro de illâ rescias: fac, ut ne possis quidem, & non tantum ne velis post hac illâ abuti: *abscinde & projice.* Narrat Matthiolus, ruriculam cum gramen falce demereret, serpentem etiam medium ictu eodem secuisse: placuit improvido sectio tam fortunata, sustulit proinde ita secti serpentis partem, ut

illi insultaret: sed non diu fuit, quam suâ temeritatem lueret; impetu enim à bestia irritatâ appetitus, tam repente veneni vi extinctus est, ut serpens supervixerit. Abscidit iste; sed non projecit: & ita miserè periit; nec ejus perniciës cuiquam doluit. Et hoc scilicet est, quod tam multis accidit, qui cum intimius commercium abruerint, nec tamen literatum, nuntiorum usû sibi interdixerint, animæ juram faciunt. Longè autem pessimum est, quod nonnullis, abscidisse occasionem, ansam præbeat ad illi se arctius uniendos; cum jam longè magis perditè ament, quam tantisper desererant; crescente ex absentia affectûs vehementiâ, perinde ut merces post naufragiû recuperata multò charior esse solet. Scribit Pierius, Echinum marianum in partes sectum, si in mare abjiciatur, conjugii denuo & reviviscere. Par est ratio occasionis amputatæ: si non abjiciatur quàm procul potest abjici, denuo uniuntur divisi tantisper animi, & plaga sanatur ex integro: excusat se, qui deseruerat, quod tam crudeliter illam habuerit: reus ejus culpæ agitur Confessarius inhumanus: verbo, poenitet suæ poenitentiaë poenitentem, & jam efficacius dereftatur conceptum posthac non peccandi decretum, quàm ipsum antea peccatû fuerat dereftatus. Quis jam vester sensus est, Auditores? An ita effrontes eritis, ut promulgatâ à Christo Lege tam severâ, ejus vobis gratiâ fieri petere non dubitetis; in d istam sperare, absque eo etiam, quod illam petatis? & cum, licet vocis

lib. 28.
Hier-
ogl. de
Echino.

& precibus calidissimis flagitaretis gratiam non peccandi in occasionebus, quas ipsi quaesistis, certi esse deberetis de eâ non obrinendâ, ipsam vobis sacri promitteretis vel non petitam? Istud equidem plus quàm insanum est.

VIII. Quare cum gratiæ divinæ spe niti his in occasionebus non possitis, superest, ut voluntatis vestræ libertate & arbitrio, firmissimisq; non peccandi decretis fulciamini, Verùm ita aut loqui, aut sentire non stultum solum est, sed etiam Fidei capitibus repugnat.

Joann. 5.4. *Sine me, Dei verba sunt, nihil potestis facere.* Et nos nihil ex nobis habemus, præter nihilum, & peccatum, abyssum scilicet nihili alteri abysso junctam. *Nemo habet de suo, nisi mendacium & peccatum: Concilii Canon est.* Similes proin sumus volucris illis, quas Apodes, i. e. sine pedibus, vocant, quæ cum in terrâ existant, atollere se viribus suis non possunt & levare in aëra, nisi auræ benignæ flatu adjutæ tantisper attollantur; absque hoc nihil alarum debilitium concussio motusque proficit.

Concil. Arau. 66. Junctis licet omnibus arbitrij nostri viribus ne tantillum quidem præstare possumus, quod ad salutem conducatur, non quæ recta sunt exequi, non malum fugere, nisi divini Spiritus benigna aura adspiraret, nisi, inquam, gratiæ suæ auxilijs ad volandum excites, & volantes Deus adjuvet. *Sine gratia nullum prorsus, sive cogitando, sive volendo, sive agendo faciunt homines bonum, ut magnus gratiæ, contra Pelagianos ejus hostes, assertor, vindex*

S. Tho. 1. 2. q. 109. ar. 4. & 9. *lib. de Corr. & Grat. c. 2.*

Augustinus affirmat. Atque ex hâc satis constat, non rationi tantùm, sed Fidei repugnare, ut dicebam, temerariam hanc peccatorum fiduciam, qui suis confisi viribus utrumque etiam pedem laqueo induunt, & se non capiendos sperant. Irrita omnino est hæc spes: *immisit in rete pedes suos: tenebitur planta, illum laqueo.*

IX. Addo, quod, et si hoc de necessitate gratiæ dogma verum non esset in quovis alio eventu, cum tamen sit certissimum, verissimum futurum esset in re, in qua veritas: unde si homo suâ virtute boni quidpiam ac salutaris operis efficere aliter valeret, non tamen faceret unquam, ubi temerè cadendi periculo sese ipse ingessisset. Ratio ejus rei est: quia duplex est genus tentationum, quæ nos impellere ad casum possunt, primum intimum, quod à pravâ cupiditate, & animi propensione nascitur; alterum, quod à rebus ipsâ provenit, & extrinsecum dicitur. Unitur autem genus hoc utrumque, & arcto fœdere connectitur, cum in occasionebus quis se ingerit. Quamlibet ergo voluntatis imperio & robore compescere posset cupiditatum impetum, cum sollæ illæ oppugnant animum; at ubi vires illæ cum objectis ipsis conjungunt, enim verò voluntas succumbat necesse est. Nimirum quantum potens est volupras, præsentis boni fascino adjura, ad turbandam facultatem imaginatricem, memoriâ præpediendam, mentem ligandam, voluntatem et si minimè depravatam, expugnandam, Fascinatio nunc

gacitatis obscurat bona, & inconstantia concupiscentia transvertit sensum sine malitia. Et si igitur voluntas obfirmata non cederet bono eminus oppugnanti; si tamen cominus pugna conferretur, enimvero manus daret; & si moderationis debitæ limites non regrederetur, sobriam parcâque ad mensam assidens, ad lautam tamen opiparâque invitata, haud pauld facilius illos transileret.

X. Dicam amplius. Si medias quis se in occasiones intulerit, cedit, non solum, si auxiliis communibus, & vix sufficientibus fuerit adjectus, sed etiam si fortissimis undique singulari Dei benignitate muniretur. Fur quispiam, dum scelere suorum poenas daturus ad furcam ducebatur, magno suo malo transiit propè fenestras, ex quibus ipsius amasia prospectabat: in hanc defixo obrutu, aded desiderio lascivo exarsit, ut in noxam consentiens animo, nisi vincula præpedissent, ad amatam confestim fuisset ascensurus. An videtis, quàm sit potens objecti præsentis fascino? Homo recens à peccatis expiatus; cujus oculis mors proxima obversabatur: homo à tribunali Divino totidem omnino passibus, quot à furca distans, cum fune in collo, Confessario ad latus, Cruci affixi Christi imagine ante oculos, magna populi, pro ejus salute precantis, multitudine cinctus, unico solo obrutu exardescit, neque ad sopiendum execrabilem hunc ignem sufficit vel justitia humana, quæ illi morti addixit, vel justitia divina, quæ jam-jam damnationis æternæ in eum lata est sententiam! An esse quidquam

potest, quod luculentius demonstrer, quid in animum hominis possit præsentis objecti amari? An est, qui alias rationes exigit, quibus doceatur, quàm incredibilis sit phrenesis peccatorum, qui securitatem sibi in mediis occasiõibus pollicentur? Non juvat, non juvat lactare se spe futurorum, quæ fieri non possunt: apage, apage, quisquis es, longè ab occasiõibus te avelle: *No stes in omni circa regione*, Gen. 19. inculcabant Lotho cælestes Genii, dum urbe eum execrabili educebant; ut nos erudirent, quòd non solum deserendus sit locus, in quo flagitiorum illecebræ sollicitant, sed quòd è totâ etiam viciniâ sit recedendum; quod S. Thomas observavit.

XI. Hinc prudenter colligere licet, quantum damni & injuriæ animæ alicui adferat ille Confessarius, qui fidem promissis & protestationibus illius adhibens à noxis absolvit non paratum deserere occasiones; aut qui, cum jam nunc possit, tamen illam re ipsa non deserit. Nemo ambigat, quin ejusmodi absolutio non tam solvat, quàm liget, Poenitentem perinde ac Confessarium, uno eodèmq; fune. Neque enim arbitrio Confessarii permissum est, ut Poenitentis miseratione motus sinat eum versari in occasione proximâ, quando in hujus est potestate, ab eâ recedere longiùs; neque si permittat, Deo suam probabit clementiam. Si quando vitæ gratia fiat moneta falsæ percussori, non permittit Lex, ut instrumenta ejus percutiendæ, & formæ illi relinquuntur; & si quis Judicem malè consultus hac in re faveret fonti, delictorum ejus particeps

S. Th. 2.
p. 2. q. 41.
ar. 2. ad 2.

tiiceps haberetur. Neque Confessario-
riorum quemquam facis excusabit
prætexta hujus Legis ignorantia, nam
vel hoc ipsum culpâ non vacat, tribu-
nal occupare, cuius Leges nescias.
Quin si Confessarius non Judicis ran-
tium, sed & Medici munere fungitur,
quâ fronte curandam suscipiet ægrum,
si nullâ morborum non vitabilium,
& proximè imminentiam notiâ in-

*Hippo-
erat. in
granot.*

structus sit? *Nulla excusatio Medici,
qui de signis erravit in præscendo.*
Non incitiam modò, sed & stupiditas
est, ubi tam manifesta se produnt in
veteres noxæ relabendi indicia, cre-
dere, imò pronuntiare sanum pœniten-
tem, cuius de non repetendis flagitijs
sponsiones nullam prorsus merentur
fidem, cum indubitatum sit in ea, nul-
lâ morâ interpositâ, relapsurum. Opor-
tebat proinde Confessarium non cre-
dere promissis, quibus & ratio, & ex-
perientia repugnant. *His, quæ non ex
ratione levant, credere non oportet.* Et
si nihilominus, insuper habitis artis
præceptis, sanos pronuntiârit ægros,
non sublatâ mali causâ, enim verò red-
denda aliquando erit illi ratio de per-
niciæ omnium animarum, ipsius stultæ
benignitate perditarum. *Ipse impius in
iniquitate suâ morietur; Sanguinem
autem ejus de manu tuâ requiram.*

*Idem in
Aphor.*

*Ezech.
3. 18.*

XII. Illustri sanguine quidam, sic
inter meretriculas, ut corvus inter ca-
davera, vivere solitus, admissus tamen
est à Confessario in Pœnitentiæ Arcâ,
eâ prorsus malè consultâ benignitate,
quâ innocentissima columba admitti
mereretur. Sed audite, quo utrius-
que emolumento. Abijc ex vivis No-

*Christ.
Fegap.
2. c. 14.*

bilis, & non diu post viduæ conjugis
præsentem stitit, alterius humeris su-
stentatus, cum utrumque flamme
atrocissimæ cingerent. Quis es, que-
rebat consternata horribili spectro
Hera, & quis huc te deportavit? Sum
anima, respondit ille, mariti tui, & is,
cujus humeris deferor, Confessarius
meus est. Scias ambos suppliciiis da-
mnatos æternis; me quidem, quòd
confessus sum absque vitæ emendan-
dæ proposito; Confessarius autem,
quòd me, etsi probè adverteret, de vitâ
corrigenâ non cogitare, tamen à no-
xis liberum pronuntiare est ausus. At-
que his dictis, videri desit. An non
igitur verè, si cæcus cæco ducatur præ-
stet, ambo in foream cadunt? Atque id-
circo si quisquam hoc è numero stu-
duerit invenire Confessarium ejusmo-
di nimium indulgentem, certus esse
potest, quòd in itinere ad Orcum non
multum sit defatigandus, cum eò non
suis pedibus iturus, sed alterius, ab-
solvere non veriti, humeris sui depor-
tandus.

XIII. Hic interim fons est, &
origo, maximè communis, & certa,
maguæ illius inconstantiæ, quam in
hominibus Christianis observare est;
qui vix à peccatis absoluti, videntur
dolere dolorè suum, & prioribus mox
se flagitijs obstringunt. Omnis ferme
culps in hominum imbecillitatem
conjectur, & voluntatis varietatem:
sed plerumque falsò, quia vera ut plu-
rimum causa est, quæ in dicimus; dum
neque confitentes curant fugere occa-
sionem, ab eâque longissimè bire, ne-
que Confessarii in id operam confe-
runt,

rant, ut ad has occasiones declinandas serio impellant. Epileptici, etsi aliquot diem intervallo pedibus recti insistant, non ideo lex eos sanos dici patitur; cum intus adhuc foveant pestilentem humorem, qui subinde in cerebrum delatus repentino illos casu prosternit. *Qui comitiali morbo laborant, ne iis quidem diebus, quibus morbo vacant, sani dicuntur.* Nihil est porro periculi, ajunt nonnulli, dum se acculant, etsi illam domo facessere non jubeam, aut ad eam animi causam accedam; securus tamen esse potes, Pater: nihil est periculi, sanus sum, non cadam amplius. Dicant tamen isti quod lubet: parum istud me solatur, quod recti stare videantur; sanitas illorum non vera, sed simulata, sed ficta est: manet enim etiamnum intra viscera humor noxius, & quamquam eos jam, vi palam adnota, non impugnet, necdum tamen soluta est obsidio. Sanitatem desideras constantem & firmam? Id age, ut tua te Confessio non humo tantum attollat, sed & dissipet, ac dispellat omnem humorem pestilentem perverſæ propensionis & affectus erga certam mulierculam, extinguat omne desiderium illi loquendi, cum eâ agendi, cum sola manendi; quibus antè occasionibus in casum impulsus es: hæc si fiant, tunc enim verò cælestes Genii plaudens & lætabuntur. *Gaudium est in Cælo, ajebat Christus, super uno peccatore poenitentiam agente.* Inducere tamen in animum non possum, gaudere etiam Cæli Cives de illius poenitentia, qui occasionem non fugit: vix enim illi

R.P. Segneri S.J. Christ, Inſi. Tom. III.

cytharas ad hilarem concentum aptarent, cum ecce finita jam esset omnis Musica: siquidem vix illo die, quo divinum Epulum ille sumpsit; peccato abstinere. Hinc mihi persuadeo, quod idem mos obtineat in Cælo, qui hic inter nos in terris, ut celebris & festa non habeatur lux, quâ altare tantum portatile, quod dicimus, dedicatum & consecratum est. *In altari portatili non est Dedicatio festiva.* Eâ utique causâ, quod istud vix erectum, mox iterum removeatur.

XIV. Sed quid? Erravi hætenus, & honore non promerito affecti homines, qui in occasionibus proximis se non peccaturos spondent, dum dixi, eos denuo casuros in latum suam: debebam dicere potius, jam esse lapsos. *Et erit fortitudo vestra, ut favilla stupa.* Notari meretur insolita loquendi formula: non affirmat Deus, fortitudinem peccatorum & constantiam fore instar stupæ paratæ ad concipiendum ignem; affirmat autem, esse instar favillæ in stupâ jam accensæ: *ut favilla stupa.* Dum enim quis Confessario dicit: etsi ad ædes illas, illa colloquia & conventicula reversurus sum, non tamen peccabo amplius: intempestivus hic sermo est; nec enim peccabit tantum, sed jam peccavit; & illa confidentia non jam stupa est, cui admoveri ignis possit, sed stupa, quæ ignem jam concepit. Vultisne hoc vobis palam ostendam? favete linguis. Fieri non potest, ut dum ista glorioſe quis jactat, non aliqua saltem mentem subeat cogitatio præteritæ suæ imbecillitatis,

D d

ira

ita ut non plurimum ambigat, quid viribus suis, quid ope gratiæ, quam à Deo accepturus est, & sine qua ne tantillum quidem obtinere potest, sit effecturus. Hoc autem in dubio, nullâ rationabili causâ, imò ex merâ libidine, discrimini offendendi Numinis, & animam propriam perdendi, sese exponere, est reverà jam tum Deum offendere, & perdere animam. Ejus rei duæ rationes sunt.

XV. Prima est; quia qui sic agit & loquitur, non amat Deum, nec tantillum illum facit, quantum amare, & quantum illum æstimare teneretur; dum ejus amicitiam casui exponit tam dubio, & sanctissimarum ejus legum observationem, quæ præ rebus omnibus cordi esse debet, cuius experimento & periculo faciendo objicit. Nobilium quispiam, stultæ seculi & delirantium aliorum Nobilium consuetudini obsecundans, servum se illustri sanguinis puellæ addixerat, ad cuncta ejus imperia & nutus paratissimum: gratulata hæc est sibi servum ejusmodi, & cum se non caperet, expertura, quàm obtemperantem ad sua jussa haberet, dum pontem is equo vectus transiret, jabet in undas desilire. Paruit Nobilis, seque in præterfluentem coniecit. Sed inde magno conatu vix tandem emerfus ad imperiosam hanc heram se contulit; cum dicto: excusatum ipsum haberet, si minus deinceps tam superbam puellam observaret, quæ nullo cujusquam comodo vitam ejus tanto periculo objecisset; & cum dicto tergum illi indignabundus obvertit. At vestrum aliquis, ut amatæ il-

lius occasionis legibus, obtemperaret, non tantum Gratiam divinam, quâ sola anima vivit, discrimini intectis exposuit, sed omnino perire illam sinit; & post tam superba & dura occasionis istius imperia, ob quæ averfati illam implacabili indignatione debebat, adhuc amore illius tenetur. Cum autem hoc ita se habeat, non potest non Deus illi, qui tam parvi & ipsi, & ipsius gratiam facit, confestim indignari; atque ideò hoc ipso, quòd quis periculo se tam manifesto exponat, Dei gratia excidendi, jam illam excidit, juxta illud, quod Apostolus probe intellexit, & ad Romanos, formâ dicendi gravissimis sensibus plenâ, perscripsit: *Occasione autem acceptâ peccatum operatum est in me omnem concupiscentiam.* Dicit primò *Occasione acceptâ*, hoc enim est id, quod in occasione malum est: non quòd ipsa aliquem inveniat, sed quòd quærat, & inventa obviiis ulnis excipiat. Deinde cum ita se res habet, non dixit Apostolus, *peccatum operabitur in me omnem concupiscentiam*, sive, *omnem actum male concupiscendi*, sed *operatum est*: acceptare enim occasionem peccandi, & ipsum peccare, non sunt duæ res diversæ, sed una atque eadem. Neque enim aliud est præceptum, quòd peccatum, aliud, quòd occasionem ejus proximam vitare jubemur; sed uno eodemque & illud, & hæc vitanda præcipiuntur: & hinc est, quòd nequeat amari periculum, quin violetur non peccandi præceptum, & ipsum etiam ametur peccatum. Rescire jam olim ex Eva serpens voluit, quæ causa esset,

Gen. 3.
3.

effet, cur nec ipsa, nec ejus maritus unquam aliquid decerpent & gustarent ex arbore, in medio Paradisi plantata, quæ fructibus & colore, & sapore gratissimis abundabat? & mulier respondit: *Præcepit nobis Deus, ne comederemus, & ne tangeremus illud.* Deus autem non prohibuerat, ne tangerent, sed solum ne comederent ex ea arbore: quid ergo causæ erat, cur Eva etiam attractum veritum diceret; Inde id factum, quod cum manu prehendere pomum ea in arbore natum, curiosè oculis delibare, odorem explorare, ori placidè admoveere, essent merè ad idemmet devorandum illecebriæ & pellaciæ, qua lege ac præcepto pomi comestio prohibebatur, eadem verabatur & attractus, tam certo, illudmet palato propinandi, periculo admoveus. *Præcepit Deus, ne comederemus, & ne tangeremus illud.* Idem proinde est polliceri Confessatio, non admittere scelus, licèt occasio proxima non declinetur, ac polliceri, quod quis nolit peccatum, dum re ipsa vult peccatum. *Occasione accepta peccatum operatum est in me omnem concupiscentiam.*

XVI. Ex nunc dictis & illud rectè arguemus, quàm delirent, qui dicunt. *Accessi illam ad, offendi illam &c. vidi, audivi, collocutus sum, nec tamen peccavi.* Nec enim intelligunt miseri, quod, si consueverant flagitium antehac eum impudèntè illa admittere, ipsum quærere occasionem cum ea loquendi, tempus fallendi, in tanto cadendi periculo, fuerit jam re ipsa peccare; licèt enim uno genere peccati

non peccatur, peccatur tamen altero: & licèt non violeatur lex, in quantum hæc turpitudinem ipsam verat, violatur tamen, in quantum verat, periculo assensûs se exponere. Quæ dixi, & certa & satis clara sunt: verùm quia tanta impuri amoris vis est, ut eorum obvelet intellectum, qui magis documentis his opus habet, conabor omnia meliùs similitudine quadam vulgari & obviâ explicare. Mater, quæ tenerum infantulum adhuc lactat, non potest, ut notum est, absque noxa illum eodem secum lecto decubantem retinere, si nihil ipsam inter & prolem mediet. Demus jam, obligatione hac non obstante, tamen infantulum eodem lecto à matre locari, solâ incuriâ & negligentia, nullâ cogente necessitate. Non negabitis utique, etsi infans non suffocetur, tamen matrem gravi se noxâ foedâsse, non aliâ profectò causâ, quàm quia periculo foetum suffocandi se exposuit. Par est non peccantium in occasione conditio: non admiserunt flagitium, redeundo ad illas ædes nullâ alicujus momenti causâ, dabo hoc; at cetè peccarunt tamen, sua se sponte occasione illud denuo admittendi, ingerendo. Atque hæc prima est ratio.

XVII. Secundam hanc affero, ob quam peccet non vitando occasionem, qui vitare potest; estque illa approbatio, quâ suo infelix in delicto sibi complacet. Parentem animo obijciamus, cujus unicus filius nefario scelere trucidatus sit. Si is tam atrocè facinore reus videret interfectorem

rem diffingere plura in frustra gladium, homicidii instrumentum, ea procul domo abjicere, & lacrymabundis oculis dicere: facessite in malâ re; facile crederet, poenituisse hominem sceleris perpetrati. At si è diverso videret ab interfectore eusem illum, novâ rectam multi pretii vaginâ, inter charissima cimelia servandum repenti, nunquam ille inducet in animum, sui facinoris rem poenituisse; judicabit potius, aliud illam priori non impar flagitium meditari. Auditores dilectissimi: Filius morti oblatu est unicus ille æterni Patris, Servator noster JESUS, momentis propè singulis à peccatoribus cruci denuo affixus: instrumentum necis tam indignæ, detestandæ, Deicidij inquam, fuit muliercula illa, præ Deo ipso à noñemine amata. Si post facinus tam atrox videat Deus, ab illo homine nefariam meretriculam dono expelli, aut si domi propriæ non est, porro non adiri, non illi de necessarijs prospici, dona nulla mitti; poenitentæ sine morâ illū crederet, & in ejus ut filii, prodigi quidem, sed vitæ pristinam pertæsi, amplexus rueret. At si è diverso videat, mulierculâ illam tam adhuc charam gratamq; esse, et vestes illi comparentur, dona mittantur, ipsis etiam filijs necessaria alimenta subtrahantur, ne illa e-furtat, aut minus laurè vivat. quôdque uxor ipsa domo potius facessere juberetur, quàm illa ex animo; non solum ejusmodi miserum in numero dolentium, & execrantium prioris vitæ errata non ponet, sed ijs accensibit, qui suâ perfidiâ meriti sunt Cæli exilio æter-

nium mactari: cùm occasionem pravam contumaci voluntate adamare, & perire ob inpoenitentiam finalem. ita connexa sint, ut Spiritus Sanctus simul illa enumerari voluerit. *Cor. darum. Eccl. malè habebit in novissimo, & qui amat 3.21. periculum, in illo peribit.* Quare non video, quo jure à me quispiam exoptat, ut hæc duo, quæ Spiritus Divinus tam propinqua & conjuncta ostendit, ego ut longissimo inter seremora intervallo existimem; sic ut promptus esse debeam, ad illam noxis solvendam, ut ritè paratum, qui ipse, illo tempore amet periculum perscudat. Et ubi tandem est in hujusce furfuris homine vel dolor, qui requiritur, vel propositum, quo veniâ peccatorum dignum se præstet?

XVIII. Si verè ille doleret, quò fieri posset, ut non toto corpore contremisceret, dum illas ad ædes se confert, in quibus deliquit? Qui podagrâ laborant, non tantum contractum aliorum ferre non possunt, sed ne quidem ut illi lecto propiores fiant, quo exulceratos pedes utrinque fovet; sed quòd metuât, ne vel leviter quispiam in eos impingat. Igitur neque dubium est, quòd, quisquis sincerè libidines suas deplorat, & non potius in voluptatula, quàm illæ olim attulerunt, tacitè adhuc sibi in animo complacet, non permitteret unquam, ut muliercula illa propius ad se accederet, aut suam domum; sed cùm illam vel eminus conspiceret, altè exclamaret: *Apage, apage;* meritò intens, ne tuam illa sese ad moveret viciniùs, cùm minori sibi ipse attendit curâ, & tum in ca-

sum

sum præcipitaret. Si autem decretum animi propositumque foret, quale esse debet, nemo peteret, ut confessarius emplastro uteretur, cum longa & difficili æger curatione indiget. An vos laeret, plurimum ne quidem promissionem de tollendâ occasione proximâ sufficere, ut quis à culpis absolvi possit? Quomodo ergo absolutionem promeretur, qui ne quidem sine ambagibus, aut tergiversatione promittere vult ejusmodi occasionum fugam, aut amotionem? Chirurgus acceptam ab aliquo plagam medicaturus, ante omnia, quidquid humoris noxii ac puridi illam occupat, quâ potest diligentia, abstergit, & non absque dolore exprimit; tum demum emplastrum aut unguentum, quod sanat, applicat; & charitas ac benignitas sit, si sacer Arbitrator nullâ morâ, nec quidquam tergiversando absolvat accusantem se, modo promittat; dimissurum se illam servam? aut, ut suo illam nomine compellam, concubinam sub servæ schemate? Non satis est, promittere. Extrahatur prius è vulnere sagitta, & tum sanando vulnere cura impendatur: tollatur prius peccati occasio, & tum poenitens absolvatur. Qui aliter facit, vulnus non sanat, sed emplastro tegit. Erramen non desit, qui sibi persuadeat, rectè se sanatum à Confessario, à quo illud audiit, *Absolvo te*, etsi non solum serid non cogitet ex plaga telum venenatum educere, sed aliud semper in eam insigere, Pro Superi, quam ipse sibi imponit, qui ira agit, quantum sibi, & quàm medicabili damno nocet! dum ipsæ

Confessiones majoris illi damnationis causa erunt, & in rationibus incandis adverteret; non verâ sed fictâ tantum se voluntate ad Deum rediisse. *Et in omnibus his non est reversa ad me Jeremia prævaricatrix soror ejus juda in toto corde, sed in mendacio.*

XIX. Nemo deinceps saltem ita delictet. Altè in animum quisque demittat, & fidâ retineat memoriâ, quod qui occasionem proximam vitare non vult, aut certò iterum sit lapsurus, cum neque suis viribus, neq; gratiæ divinæ ope stare diu possit; aut certè jam tum sit lapsus, non obtemperando Legi divinæ, jubenti non peccata tantum, sed & peccandi pericula fugere; aut etiam oblectando se, & vel tum approbando præterita sua delicta. Hæc proinde prima sit cura ad sacrum tribunal accessuri, ut occasionem agnoscat, quâ ad peccandum inductus est, quod eam deserat, ab eâque se avellat. Quid causæ est, sibi quisque occinat oportet, quod, etsi toties facto Judici sponderim, me deinceps nunquam peccaturum, promissis tamen non steterim? Dicam, quod res est: id inde est, quia conventicula illa non fugio; quia joci cum illâ certâ indulgeo, quia illa in prædijs meis alo, quia ejus operâ ad agros, aut hortos colendos, ad telam texendam, aut lavandam supellestem lineam utor: quare si ex animo me admissorum poenitet, procul hoc me periculo esse necesse est, quod tot nozarum ac scelerum mihi fuit occasio. Si autem non foris tantum, sed domi etiam suæ ejusmodi peccati stem quis foveret, atq; ita non vicinus

tantum, sed inimicus periculo & occasione delinquendi foret, ille sacro tribus mali se sistere prius nunquam audeat, quam occasionem amoverit; ne numerus nozarum crescat & nominum, dum ante contracta studet expungere.

XX. Sat scio, Dæmonem omnibus technis & artibus suis obnisciturum, ne quis ita certo animi decrero se avellat à periculo, cum plus ipse inde doloris, quam qui occasionem deserit, sentiat, ob illas spes, quas impulsu unico everfas omnes intueri cogere: novos proinde laqueos, quæis hominem implicet, tender:

Thr. 3. *Ut non egrediamini, aggravabit compedes vestros;*

7.

Objiciet ejus animo cunctorum querelas vicinorum, execrationum barbariem, tam inhumaniter domo ejicientis nil tale promeritam, rei familiaris damna non reparabilia, si migret, quæ tanta fide illam administravit: timori adjungeret amorem recentem, sic ut confidat quis, se & vitam serid emendare, & dilectam retinere posse. Sed ne quæso quisquam mendaci fidem habeat. *Non credas ini-*

Eccl. 12. 10. *mico tuo in aeternum.* Sic duplici timoris & amoris vinculo infelices Hebræos Babylonicæ habitationi nefarius spiritus alligabat. Si abitis hinc, ajebat, & amicos, quos his in provinciis jam vobis devinxistis, & quæ obtinivistis bona, amitteretis simul omnia: & præterea, succumbetis longi itineris molestiis, parum contra illas muniti; vel, ubi etiam patrium solum attigeritis, non habebitis, quò vitam trahatis: præstat igitur manere Baby-

lone, & sui partis, cavendo ne tibi Legem divinam violeris. Quid ad hunc Deus? *Recedite* dicit, ut ante audistis, *recedite, exite, exite.* Repetitur quater imperium de Babylone descende, quaternis, quibus Dæmon eos ad manendum vincire conabatur, vinculis opponens. Neque aliis vos verbis jam Deus alloquitur: ne attendat amorem, quo illam prosequeris, non commoda, quæ ex ejus fide & industria in familiam tuam redundant. *Recedite, recedite.* Nec illa obtemperet, quòd absque tua ope non habitura sit, unde vivat: aut quæ familli, si à te abeat longius, in via moriendum sit. *Exite, exite.* Ille ipse Deus, qui ita imperat, habebit, unde tibi, tuisque & illius commodis prospiciat, unde utrumque consoletur. Et quocumque tandem modo recedat, præstabit mori Hierosolymis pauperem & egenum in medio populi electi, quàm nescio quâ fortuna uti Babylone inter Dei inimicos.

XXI. At quid agendum, cum occasio tolli ex toto non potest? Audimus, quid hoc rerum statu à nobis divinus Squiricus exigat: *Ne tibi placeat malorum via, declina & desere eam.* Primum igitur, quod fieri oportet, cum prava occasio vitari nullo modo potest, est, ut illam quis oderit. *Ne tibi placeat malorum via.* Ille filius familias, qui domo expellere ancillam non potest, quæ sæpe illi fuit offendiculo, id saltem maximæ infelicitatis instar æstimet, quòd suo in arbitrio non sit subducere se periculo. *Ne tibi placeat malorum via.* Deinde si peni-

penitus fugere periculum non potest, saltem ab eo declinet. *Declina ab eâ:* ut ille pugil facit, qui quem eripere manibus fortiori adversario non potest gladium, ejus ictus declinat. Oportet, hâjici muliercula non potest, illimet non loqui, non agere solum cum solâ, non obrutum in eam defigere, fugere illam oculis, si pedibus non licet, & tum quàm maximè majori animi ardore preces ad Deum fundere, opem à Virgine Sanctissimâ curâ attentiore postulare, stipem aliquam egenis porrigere, corpus flagris, abstinentiâ à cibo affligere, ut viperæ huic venenati in ore dentes frangantur, cum caput ipsum contere non liceat. Omnibus his industriis opus est, si animo minimè fucato, sed sincero,

in gratiam cum Deo redire quis desiderat: *Si in toto corde vestro revertimini ad Dominum, auferet Deos alienos de medio vestri.* Tollenda sunt, quæ quis amaverit, idola, aut quando tollere aut abjicere à se idola non potest, se ab idolis tollat, ab iisque se avertat, & aliò oculos convertat. Si domi sunt, animum non occupent. Dùmque ad periculum in tali occasione pereundi animum quis advertit, tanto majore & intentiore curâ sibi invigilet: sic viator, qui sylvam à latronibus obsessam, præterire non potest, nec aliam viam tenere, illud certè cavet studiosissimè, ne in sylva obdormiscat. Atque hæc est unica ratio è discrimine tam dolendo evadendi.

1. Reg.
7. 3.

DISCURSUS XVI.

Mox à peccato admissio ad Confessionis asyllum confugiendum esse.

Summum, quod in infelicem naufragum conferri possit, beneficium est, tabulam illi porrigere, quâ ad litus enatet, & non mergatur. Atq; hoc est grande illud beneficium, quod jam inde à Mundo condito Deus hominum generi contulit, quando Pœnitentiæ tabulam ijs porrigere dignatus est: quam ex funesto Innocentiæ naufragio reliquam, cum apprehenderint, ad litus æternæ salutis non tantum

possint emergere, sed certissimè sine emerfuri: quod quidem tabula alia nulla unquam præstitit. Hoc autem beneficium plurimum deinde auctum est, cum pœnitentiâ è virtutis gradu ad Sacramenti dignitatem Christus Servator extulit; cum eâ ratione & facillimum, & certissimum effectum sit unicùm malorum nostrorum remedium. Hæc porro cum ita sint, quis persuadere sibi posset, fore unquam peccatorem aliquem tam temerarium, qui vel tantillam moram neateret in tabulâ hac amplectendâ, licet

S. Tho.
3. p. 4.
36. ar.
4.